УДК 796.032.2

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ЯК СКЛАДОВА ПОДАННЯ ЗАЯВКИ МІСТА-КАНДИДАТА НА ОРГАНІЗАЦІЮ ЮНАЦЬКИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР

Лідія РАДЧЕНКО

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. У поданій статті висвітлено значущість реалізації культурно-освітніх програм юнацьких Олімпійських ігор. Розкриті вимоги Міжнародного олімпійського комітету до подання заявки містом-кандидатом та до змісту культурно-освітніх програм, що мають реалізовуватися в рамках підготовки та проведення юнацьких Олімпійських ігор; розкрито принципи цих програм; перераховано соціальні групи, які мають бути охоплені як культурними, так і освітніми заходами, що мають відбуватися в рамках Ігор.

Ключові слова. юнацькі Олімпійські ігри, культурно-освітні програми, місто-організатор.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи понад столітню історію сучасного олімпійського руху, неважко переконатися в тому, що ідеали, які лежали в основі олімпійського спорту Стародавньої Греції, є вічними і притягальними для людства. Орієнтація саме на ці ідеали дала можливість не лише відродити Олімпійські ігри, а й зробила олімпійський рух надзвичайно популярним явищем, що охоплює всі континенти і країни. Як зазначають провідні фахівці, унікальність такого соціального явища, як олімпійський спорт, полягає в тому, що в його рамках суто спортивні заходи поєднуються з боротьбою за дотримання етичних норм, реалізацією гуманістичних ідей, а також з ідеєю об'єднання світового співтовариства, представників різних культур і націй навколо свята спорту [1, 3, 4].

Сьогодні повноцінною складовою сучасного олімпійського руху, подією, що охоплює молодь навколо ідей олімпізму, є юнацькі Олімпійські ігри. Основоположним компонентом яких є наявність у їх структурі культурно-освітніх програм, що становлять собою добір заходів, які дозволяють молоді з усього світу об'єднатися, пізнати один одного та взяти участь саме у святі спорту, що відбувається раз на 4 роки. Для спортсменів, які беруть участь у юнацьких Олімпійських іграх однаково важливою є участь як у спортивних, так і культурно-освітніх заходах [1, 2, 5].

При цьому, незважаючи на щораз більшу популярність Ігор, наявність значної кількості посилань на офіційні сайти та статистику Ігор у мережі Інтернет, особливості реалізації культурно-освітньої складової юнацьких Олімпійських ігор залишається актуальним питанням наукових досліджень [2, 5].

Роботу виконано згідно зі Зведеним планом НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. за темою 1.1«Історичні, організаційно-методичні й правові засади реалізації олімпійської освіти України».

Мета дослідження – висвітлення особливостей побудови культурно-освітніх програм юнацьких Олімпійських ігор у рамках розвитку сучасного олімпійського руху.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, офіційних документів МОК, інформації мережі Інтернет; синтез і узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. Відповідно до вимог МОК [5], усі міста-кандидати ще в заявці на організацію та проведення юнацьких Олімпійських ігор мають обов'язково представити програму однієї з основних складових проведення змагань – культурно-освітніх заходів, що відбуватимуться в рамках Ігор. Ця програма має бути насиченою, різноманітною, охоплювати всі заходи і події, що проводяться для спортсменів і учасників змагань. При цьому МОК не тільки заохочує інноваційні та ініціативні підходи Організаційних комітетів юнацьких Олімпійських ігор, а й розробляє та проводить власні культурно-освітні заходи в роки, які передують проведенню Ігор.

© Радченко Л., 2014

При розробці культурно-освітніх заходів юнацьких Олімпійських ігор, особливо це стосується освітньої діяльності, організаторами має бути врахована багатомовність, різниця культур та різниця у віці цільової аудиторії.

Об'єкти, на яких відбуватимуться культурно-освітні заходи, повинні бути розташовані поблизу спортивних арен, а програма – побудована з урахуванням розкладу спортивних змагань. Культурно-освітні заходи в рамках Ігор мають відбуватися від часу відкриття і до закриття Олімпійського селища.

Крім того, культурно-освітні-програми мають бути реалізовані в декількох соціальних групах:

- серед спортсменів-учасників Ігор – від моменту отримання атлетом ліцензії чи «універсальної» картки до моменту їх прибуття в місто-організатор юнацьких Олімпійських ігор; ці програми мають бути реалізовані в основному за допомогою цифрових медіа-технологій;
- серед молоді країн-учасниць олімпійського руху – у роки, що передують проведенню юнацьких Олімпійських ігор та під час Ігор; ці програми також мають бути реалізовані в основному за допомогою цифрових медіа-технологій;
- серед жителів міста-організатора, регіону і країни в якій відбуваються юнацькі Олімпійські ігри, а також вболівальників та туристів, які відвідують місто-організатор Ігор; ця категорія має бути охоплена переважно культурними заходами, що реалізуються під час підготовки та проведення Ігор.

Культурно-освітні програми юнацьких Олімпійських ігор, за вимогою МОК, реалізуються за такими принципами:

– освітні програми: «вчимося знати», «вчимося робити» та «вчимося бути»;
– культурні програми: «навчаємося, щоб жити разом».

Освітню частину культурно-освітніх програм юнацьких Олімпійських ігор можна розділити на такі складові :

- навчальні сесії – у рамках яких представники керівних органів олімпійського руху, відомі спортсмени та фахівці мають розповідати молоді про актуальні проблеми як спортивної підготовки, так і розвитку сучасного олімпійського руху, такі як: чесна гра, харчування, допінг і т.д.
- освітню діяльність – передбачає розробку програми заходів, для молодих учасників які не займаються спортом, - таких як освітні програми для молоді – «молодий посол», «молодий репортер», «спортивний директор» та ін.
- освітні форуми – проводяться для учасників Ігор, щоб обговорити сьогодення та майбутнє юнацьких Олімпійських ігор. Пропозиції, що випливають із дискусій, мають бути задокументовані та представлені в МОК для розгляду перспектив розвитку освітньої діяльності в рамках олімпійського руху.

Реалізація принципу «навчаємося, щоб жити разом» культурної частини культурно-освітніх програм юнацьких Олімпійських ігор передбачені такі:

- мистецькі заходи і події, до яких входять виступи співаків та акторів, виставки, семінари і т.д.;
- «дні культури» – спеціальні свята, що знайомлять учасників олімпійського руху з культурою та звичаями як країни та міста, де відбуваються Ігри, так і досягненнями, традиціями, кухнею інших країн; програми реалізуються шляхом проведення тематичних виставок та спеціально організованих заходів;
- безпосереднє святкування Ігор – програма розрахована на учасників, глядачів та жителів міста-організатора Ігор та передбачає висвітлення національних традицій як міста-організатора, так і країн-учасниць безпосередньо під час проведення змагань; це має бути відображено в одязі учасників, атрибутиці та символіці змагань тощо.

Не пізніше ніж за 2 роки до проведення Ігор у всіх країнах-учасницях юнацьких олімпійських ігор має розпочатися узгоджена з МОК та Організаційним комітетом Ігор культурно-освітня робота з молоддю. Мета цієї роботи полягає в популяризації як майбутніх спортив-

них подій, так і встановленні зв'язків між підлітками з різних країн та континентів. Задля її реалізації між освітніми закладами країн-учасниць має бути налагоджений мультимедійний зв'язок, створені спеціальні молодіжні спілки, Національними олімпійськими комітетами забезпечена реалізація навчальних програм тощо.

Для проведення культурно-освітніх заходів організатори мають передбачити наявність спортивних майданчиків, концертних залів, відкритих майданчиків, а також можливість вільного доступу учасників змагань до мультимедійних засобів освіти, до інтернет-ресурсів; обов'язковою умовою є робота виставкових центрів.

Задля гарантії проведення культурно-освітніх заходів, міста-кандидати на організацію юнацьких Олімпійських ігор мають подати письмові, за єдиною, затвердженою МОК формою, запевнення власників приміщень та споруд, на базі яких будуть реалізовуватися програми щодо надання зазначених об'єктів на час Ігор у розпорядження Організаційному комітетові. В угоді має бути зазначена можливість переобладнання наявного на цьому об'єкті технологічного оснащення, а також підтверджена його відповідність заходам, що мають проводитися. На час проведення змагань об'єкт може бути перейменованим чи перепрофільованим. Інспекційні комісії Організаційного комітету Ігор зобов'язані здійснити технічний контроль безпеки та підготовленості заявлених споруд, а також надати в МОК гарантії фінансування витрат на оренду та/або проведення будівельних робіт, якщо в них є потреба, та договори з власниками відповідних місць або компетентними органами. Представникам МОК має бути надана можливість проведення контролю стану об'єкта.

Місто-кандидат на організацію Ігор також має представити фотоматеріали об'єктів, де проводитимуться культурно-освітні заходи (не більше ніж 5 сторінок на об'єкт). Місце проведення програми має бути представлене фотокартками об'єкта (ззовні, з внутрішньої сторони та з повітря); описом розташування (відносно до міста, олімпійського селища та місць проведення змагань) і доступності (мають бути вказані транспортні маршрути і зупинки громадського транспорту, що знаходяться біля об'єкта); письмовим описом технічного стану будівлі: історії і особливостей використання (вказана дата початку будівництва споруди, терміни проведених ремонтних робіт; архітектурно-функціональний опис, тощо).

Місто-організатор має подати в МОК сценарій проведення всіх церемоній з описом місць проведення церемонії відкриття і закриття (розташування , розміри, кількість місць і т.д.).

Висновки:

1. Юнацькі Олімпійські ігри є повноцінною складовою сучасного олімпійського руху. Їх особливістю є наявність культурно-освітніх заходів, що проводяться в рамках Ігор та охоплюють представників усіх країн-учасниць олімпійського руху.
2. Основним положенням проведення освітніх заходів, що відбуваються в рамках юнацьких Олімпійських ігор, є «знати, вміти, робити», яке передбачає отримання молодими учасниками олімпійського руху знань з різних аспектів олімпійського спорту, формування вмінь та мотивації до діяльності в рамках популяризації гуманістичних цінностей олімпізму.
3. Основним принципом проведення культурних заходів, що відбуваються в рамках юнацьких Олімпійських ігор, можна вважати такий: «навчаємося, щоб жити разом», який передбачає не тільки пізнання традицій, а й формування в молодих учасників олімпійського руху позитивного ставлення та поваги до культури представників інших країн та континентів.

Список літератури

1. Юнацькі Олімпійські ігри. Сінгапур 2010 : навч. посіб. / М. Булатова, В. Єрмолова, Д. Бєлокуров, О. Касьяненко. – К. : Національний олімпійський комітет України, 2010.– 68 с.
2. Мельникова Н. Ю. История физической культуры и спорта: учеб. для студентов вузов физ. культуры. / Н. Мельникова, В. Столбов, Л. Финогенова. – Киев : ФиС, 2001. – 423 с.
3. Олимпийский спорт : в 2 т. / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.] / под общ. ред. В. Н. Платонова. – К. : Олимп. лит, 2009. – т. 2. – 736 с.
4. Юнацькі Олімпійські ігри : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ru.wikipedia.org /wiki /Юношеские_Олимпийские_игры

5. Офіційні бюлетні юнацьких Олімпійських ігор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.olympic.org/youth-olympic-games/documents-reports-studies-publications

КУЛЬТУРНО - ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ПРОГРАММЫ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПОДАЧИ ЗАЯВКИ ГОРОДА-КАНДИДАТА НА ОРГАНИЗАЦИЮ ЮНОШЕСКИХ ОЛИМПИЙСКИХ ИГР

Лидия РАДЧЕНКО

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Аннотация. В представленной статье освещена значимость реализации культурно-образовательных программ юношеских Олимпийских игр. Раскрыты требования Международного олимпийского комитета к подаче заявки городом-кандидатом и к содержанию культурно-образовательных программ, которые должны реализовываться в рамках подготовки и проведения юношеских Олимпийских игр; раскрыты принципы этих программ; перечислены социальные группы, которые должны быть охвачены как культурными, так и образовательными мероприятиями, проходящими в рамках Игр.

Ключевые слова: юношеские Олимпийские игры, культурно-образовательные программы, город-организатор.

CULTURAL AND EDUCATIONAL PROGRAMS AS A COMPONENT OF THE CITY-CANDIDATE APPLICATION FOR ORGANIZATION OF THE YOUTH OLYMPIC GAMES

Lidija RADCHENKO

National University of Physical Education and Sport of Ukraine

Abstract. The article show the importance of educational and cultural programs implementation of the Youth Olympic Games. It reveals of International Olympic Committee requirements for the city-candidate application and for the content of cultural and educational programs that need to be realized during the Youth Olympic Games; it also reveals the principles of these programs; and enumerates the social groups that need to be covered by the cultural and educational activities during the Games.

Key words. Youth Olympic Games, cultural and educational programs, the host city.